

3720

٢٥٥٥

١

٢٦٥

مستطاب المصنف

بسم الله الرحمن الرحيم

www.ketab.ir

ماجرای فکر آوینے

گفتارهای درمناخت مفاهیم بنیادی تفکر هایدگمرتض آوینے

وحید یامین پور

نشر مدرف

سرشناسه: یامین پور، وحید، ۱۳۵۹ - عنوان و نام پدیدآور: ماجرای فکر آوینی: گفتارهایی در شناخت مفاهیم بنیادی تفکر شهید سیدمرتضی آوینی / نویسنده وحید یامین پور. مشخصات نشر: قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، ۱۳۹۸. مشخصات ظاهری: ۲۶۰ ص. شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۱-۲۲۰-۹ وضعیت فهرست نویسی: فیا موضوع: آوینی، سیدمرتضی، ۱۳۲۶ - ۱۳۷۲ - نقد و تفسیر موضوع: آوینی، سیدمرتضی، ۱۳۲۶ - ۱۳۷۲ - دیدگاه‌های سیاسی و اجتماعی موضوع: یامین پور، وحید، ۱۳۵۹ - مصاحبه‌ها شناسه افزوده: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها. دفتر نشر معارف رده بندی کنگره: ۱۳۹۸ ی۲ ۱۹۹۲/۴/۸ PN رده بندی دیویی: ۷۹۱/۴۵۰۲۳۳۰۹۲ شماره کتابشناسی ملی: ۵۶۶۰۴۵۶

قلمرو نشر

نشر معارف

نویسنده: وحید یامین پور

ویراستار: سعیده حسینیان

صفحه‌آرا: حسین قاسمیان

طرح جلد: محمد حسن علی خان زاده

ناشر: دفتر نشر معارف

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۸

شمارگان: ۲۵۰۰ جلد

@MaarefBook

- اراک: ۰۸۶-۳۳۲۲۹۰۲۸ ■ ارومیه: ۰۴۶-۳۳۲۵۶۴۱ ■ اصفهان: ۰۲۱-۳۳۲۵۱۳۴۱
- اهواز: ۰۶۱-۳۳۳۳۰۰۰۰ ■ ایلام: ۰۸۴-۳۳۳۶۸۵۷ ■ بجنورد: ۰۵۸-۳۳۲۴۳۷۸
- بندرعباس: ۰۷۶-۳۳۶۱۷۵۵۷ ■ بیرجند: ۰۵۶-۳۳۴۲۵۱۲ ■ تهران: ۰۲۱-۸۸۹۱۱۲۱۲
- رشت: ۰۱۲-۳۳۳۳۵۶۹ ■ زاهدان: ۰۵۴-۳۳۳۳۸۷۹ ■ زنجان: ۰۲۴-۳۳۳۶۶۲۵
- ساری: ۰۱۱-۳۳۳۳۲۳۰ ■ سمنان: ۰۲۳-۳۳۳۵۲۱۱ ■ شهرکرد: ۰۲۸-۳۳۳۵۰۰۰۴
- شیراز: ۰۷۱-۳۳۳۳۶۶۱۴ ■ قزوین: ۰۲۸-۳۳۳۴۰۰۷۶ ■ قم: ۰۲۵-۳۳۳۴۲۷۵۷
- کرمان: ۰۳۴-۳۳۳۳۱۴۶۶ ■ کرمانشاه: ۰۸۴-۳۳۳۳۸۴۱۱ ■ گرگان: ۰۱۷-۳۳۳۳۷۸۰
- مشهد: ۰۵۱-۳۳۳۳۰۱۱۹ ■ یاسوج: ۰۷۶-۳۳۳۳۴۰۳ ■ یزد: ۰۳۵-۳۴۲۳۰۳۳۱

مکان فروش

E-mail: info@ketabroom.ir
www.ketabroom.ir

فهرست

بخش اول: درس گفتار

درس نخست (۱)

آوینی در مواجهه با تاریخ جدید

تاریخ تمدن در غرب	۹
غرب در دوره باستان	۱۰
غرب در قرون وسطا	۱۳
غرب در رنسانس	۱۵
مدرنیسم غربی و سیطرهٔ جهان آفرین	۲۴
مواجههٔ ایران با مدرنیسم	۲۵
موضع جریان های فکری ایران در مواجهه با مدرنیسم	۲۹
جریان عقلانیت اسلامی	۳۱
آوینی نمایندهٔ تفکر عقلانیت اسلامی	۳۸
سیر تطور اندیشهٔ آوینی	۴۲
جریان شناسی و روش شناخت اندیشه ها	۴۶

درس دوم (۵۱)

مبانی حکم و عرفا تفکر آوینی

علم و معرفت	۵۱
مراتب هستی شناختی عالم	۵۵
فاعل خودبنیاد شناسا	۶۰
بشر امروز در جنگال نیهیلیسم	۶۳

درس سوم (۶۷)

ماهیت تفکر و فرهنگ در غرب مدرن

تفاوت انسان شناختی مدرنیته با تفکر اسلامی	۷۳
اومانیزم؛ شاخصهٔ بشر مدرن	۷۴
نزاع «کار» و «تفریح» در سبک زندگی مدرن	۸۶

درس چهارم (۹۵)
روشنفکران سکولار و ادعاها علم جدید

تقابل تعریف دین و امر معنوی در اسلام و غرب جدید	۹۵
محتوم انگاری حرکت جهانی به سمت مدرنیته	۹۹
داروینیسیم؛ مبنای علم غربی	۱۰۳
دسته بندی تاریخ بشر از نگاه مدرنیسم	۱۰۷
علم زدگی یعنی چه؟	۱۱۲
توهم بلوغ بشر	۱۱۶
دو رویکرد متفاوت به تاریخ و ظهور و سقوط تمدن ها	۱۱۹

درس پنجم (۱۲۵)
جدال با توسعه و سبک زندگی مدرن

تفاوت فرهنگ توسعه با توسعه فرهنگ	۱۱۵
سبک زندگی، انتخابی بر اساس نگرش و ادراک	۱۲۷
توسعه برای مصرف	۱۳۱
تئوری نوگرایی: نسخه دولت های سازندگی و اصلاحات	۱۴۳

درس ششم (۱۵۵)
به سوی تمدن اسلام

آوینی، تذکر دهند حقیقت انقلاب اسلامی	۱۵۵
تأملی در معنای تمدن سازی	۱۵۷
هنرمقدس به مثابه یکی از شئون مهم تمدنی	۱۶۶

درس هفتم (۱۷۱)
اضطراب بشر امروز، مقدمه ظهور منجی

بخش دوم: مصاحبه ها

معرفی اجمالی مهمترین آثار آوینی و سیر مطالعاتی آنها	۱۷۹
مصاحبه ها	۱۸۱
تمایز انقلاب اسلامی از پروژه مدرنیته	۱۸۱
مصاحبه ها	۱۸۹
چپستی منظومه فکر آوینی	۱۸۹
مصاحبه ها	۱۹۷
گفتگویی درباره ماهیت هنر و سینما	۲۹۱
مصاحبه ها	۲۲۳
نواندیشی در زمانه دشوار آوینی	۲۲۳

پیش‌گفتار

«زمان آگاهی»، «خودآگاهی تاریخی» و «وقت‌شناسی» امتیازی اهل حکمت و فضیلت از دیگرانی است که گرفتار عادات روزمره شده‌اند. اهل حکمت و فضیلت، به «وقت» که همانا باطن زمان است، وقوف پیدا می‌کنند و مختصات تاریخی و تمدنی خود و ماهیت حقیقی رخداد‌های پیرامون خود را بهتر از هر کسی باز می‌شناسند؛ آن‌گاه حکمت از زبان و قلم آنان می‌تراود و «معلم» دیگران می‌شوند. سید مرتضی آوینی، حکیم هنرمندی بود که بی‌شک مقام او، مقام «معلم» است. معلم اندیشه‌ها و سلوک فکری و فرهنگی کسانی که در ساحت انقلاب اسلامی راه می‌پیمایند.

حجابی که مشهورات بر فکر و ذکر می‌اندازد و فشاری که عوام‌زدگی برگرفته اندیشه وارد می‌آورد، مانع نورانی شدن فکر و مانه حلالیت و سطحی‌نگری است؛ اما آوینی تحت ظلمت زدگی دوران معاصر قرار نگیرد و مشهورات زمانه او را فریب نداد. درست در دورانی که هیجان توسعه و شهوت تکنوکراسی، چشم‌ها را مسحور و عقل‌ها را ربوده بود، او با شجاعت، درباره چرخه گیج‌کننده توسعه و مصرف‌های هشدار داد و همگان را از فروافتادن در ورطه غرب‌زدگی بر حذر داشت.

خصوصیت آوینی این بود که از «راهی طی شده» بازگشته بود و به حکم کریمه «ومن یکفر بالطاغوت ویومن بالله فقد استمسک بالعروة الوثقی»، به تحول باطنی انسان پس از کفر به طاغوت دعوت می‌کرد. بسیاری فقط از طریق «روایت فتح» که تجلی باطن آوینی است با او آشنا هستند؛ اما حقیقت این است که آوینی به عنوان یک متفکر، متعهد به تمامی شئون تمدنی و اجزاء انقلاب اسلامی است و درباره بسیاری از بنیادهای فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، هنری و رسانه‌ای روزگار ما سخن گفته است؛ گاهی نقد کرده، گاهی هشدار و تحذیر داده و گاهی طرحش برای آینده را بازگو کرده است.

کتاب پیش رو مجموعه درس گفتارها و مصاحبه هایی است که طی چند سال اخیر در تبیین اندیشه و چارچوب نظری شهید آوینی داشته ام. درس گفتارها در «موسسه طلوع حق» ارائه شده و سیری است کوتاه و فشرده از مهمترین مفاهیمی که مقالات تحلیلی، تبیینی و انتقادی شهید آوینی بر آن ها استوار شده است. طبعاً درس گفتار، استحکام و نظری یک کتاب مستقل را ندارد ولی متن پیش رو سه بار ویراستاری شده تا مباحث یک دست تر و منسجم تر باشند.

مخاطبان اصلی این مباحث جوانانی هستند که در آغاز راه مطالعات فرهنگی و تمدنی هستند و غالباً دغدغه این را دارند که فهم و تحلیل رخدادها و تحولات سیاسی، تاریخی و تمدنی از چه نقطه ای باید آغاز کنند. تلاش شده حتی المقدور از ذکر مباحث فلسفی پیچیده که مورد اشاره شهید آوینی بوده پرهیز شود و با ذکر مثال و تطبیق مباحث بر برخی مسائل روز، طرح کلی فکر شهید آوینی توضیح داده شود.

مصاحبه های انتخاب شده برای کتاب هم با توجه به دقت پرسش های مطرح شده در مصاحبه، تنوع مسائل مدنظر شهید آوینی و تحولات مهم سال های اخیر بوده است و مطالعه آن ها تکمیل کننده مباحثی است که بعضاً در متن درس گفتارها به خلاصه بیان شده است. بخشی از مقالات و یادداشت های شهید آوینی به تناسب موضوعات در کتاب آمده و همچنین به فراخور مباحث تعدادی کتاب برای مطالعه بیشتر معرفی شده اند.

لازم می دانم از دوستانم در «موسسه طلوع حق» برای برگزاری این سلسله مباحث تشکر می کنم. همچنین از جناب آقای دکتر سید احمد موسوی عمادی که زحمت نظارت بر تدوین کتاب و ویراستاری علمی آن را بر عهده داشتند، مستکرم در پایان از نشر معارف و برادر عزیز جناب آقای پیرمردیان که پس از چند سال شوق انتشار این متن را آفریدند و در مدت زمان کوتاهی آن را منتشر کردند کمال تشکر را دارم.

ان شاء الله که با این کتاب ذره ای از دینی که به سید شهیدان اهل قلم دارم اضافه باشد.